

Kan man lita på läkemedelslistan?

KARTLÄGGNING AV 254 ÄLDRE INNELIGGANDE ORTOPEDPATIENTERS LÄKEMEDELSLISTOR

Wolf, O; Tornberg, U; Jonsson, K

Ortopedkliniken, Akademiska Sjukhuset, Uppsala

Introduktion.

Ett multidisciplinärt omhändertagande av multisjuka äldre ortopedpatienter vinner mark internationellt. Man har visat på minskat antal komplikationer och lägre mortalitet. Vi startade en ortogeriatrisk vårdavdelning på Ortopedkliniken på Akademiska sjukhuset i januari 2012. Avdelningsarbetet sköts gemensamt av ortoped och en internmedicinsk specialistläkare. Dessutom anställdes en apotekare som stöd till både läkare och sköterskor i läkemedelsfrågor. Målet med studien var att kontrollera riktigheten i de inneliggande patienternas läkemedelslistor på den ortogeriatriska vårdavdelningen.

Patienter och Material.

Avdelningens apotekare gjorde läkemedelsavstämning på 254 patienter inneliggande på ortogeriatriska avdelningen under våren 2012. Källor som användes vid avstämningen var aktuellt ApoDos-recept, förskrivningshistorik i journalprogrammet Cosmic, läkemedelslista från annan vårdgivare utanför Cosmic, läkemedelssamtal med patient/närstående, medhavda läkemedelsförpackningar/ dosett, andra dokument från patient/närstående, t ex receptsammanställning från apoteket eller handskrivna lappar. Detta utfall jämfördes med den läkemedelslista som upprättats på akutmottagningen av inskrivande ortopedläkare. Diskrepanser noterades för saknade läkemedel; utsatta läkemedel kvar på listan; fel i dosering eller tider; och dubbelordination.

Resultat.

De 254 (176 kvinnor) patienterna hade en medelålder på 85 år. De vanligaste ortopediska diagnoserna var höftfraktur (50 %), axelfraktur (15 %), ischemisk extremitetssjukdom (7 %) och ramusfraktur. Vi fann 535 fel i 254 läkemedelslistor, eller 2,1 (0-13) fel per patient. Enbart 56 (22 %) patienter hade en korrekt läkemedelslista. 60 % hade 1-3 fel, 13 % 3-6 fel, 4 % 6-9 fel och 1 % hade 10 eller fler fel. De vanligaste felen var uteblivna aktuella läkemedel (160; 114 stående, 46 vid behovs läkemedel), att läkemedlet på listan var utsatt sedan tidigare (138), felaktig dos (73) eller fel utdelningstid (53). Dessutom förekom dubbelordination i 20 fall; oftast paracetamol, men i 3 fall även dubbelordination av hjärt/kärl läkemedel. Av de uteblivna läkemedlen var det vanligast med mag/tarm läkemedel (17 %), vitaminer/mineraler (14 %) och hjärt/kärl läkemedel(13 %).

Diskussion.

Vi har funnit att antalet fel i de ortogeriatriska patienternas läkemedelslistor är oacceptabelt många och ibland så allvarliga att patienten utsätts för risk att drabbas av en vårdskada. Orsaken till att dessa fel inträffar är multifaktoriell: svårighet att förstå den elektroniska läkemedelslistan, de elektroniska ApoDoslistorna kan inte kopplas till läkemedelslistan för vårdtillfället, svårigheter att erhålla korrekta anamnesticke uppgifter eller okunskap hos inskrivande läkare. En del av felen som uppkommer rättas under vårdtillfället eftersom de uppmärksammas av sköterskor och läkare som arbetar med patienterna. Det flesta ortopederna har ett relativt lågt intresse och dåliga kunskaper för läkemedelsfrågor och tyvärr upptäcker nog inte alla ortopederna en dubbeldosering av ACE-hämmare! Vården av en sjuk och skör äldre patient med en akut ortopedisk skada, oftast en höftfraktur, är komplicerad och bör bedrivas multidisciplinärt. Den optimerade vården bör starta med en korrekt läkemedelslista. Många gånger är detta viktigare för patientens välmående än vilken platta eller protes som används för att laga frakturen!